

Water spiegel

**'Urgentie om
waterkwaliteit aan
te pakken is enorm:
nu doorpakken!'**

Marjolein Demmers,
directeur Natuur & Milieu

vewin

26ste jaargang, nummer 3
oktober 2023

Het drinkwater- paspoort van...

AANTAL GLAZEN

KRAANWATER PER DAG:

mag ik de koppen koffie ook meetellen? Ik drink graag water met koolzuur, lekker verfrissend! Bij mij op het aanrecht staat een handig apparaat om zelf koolzuur aan kraanwater toe te voegen. Dagelijks ongeveer een liter.

OP HET GEBIED VAN

DRINKWATER BEN IK TROTS:

op de smaak van ons water. Waar je de kraan ook opendraait, Nederlands drinkwater is lekker. Dat is in het buitenland wel eens anders.

MIJN SPEERPUNT VOOR

HET WATERBELEID IS:

dat we oppervlakte- én grondwater schoon krijgen. Schoon door emissies van de industrie te voorkomen en schoon door bestaande verontreiniging te saneren. Strenge Europese uitstootnormen, nieuwe schone fabrieken snel vergunnen en investeren in innovatieve saneringsmethoden.

ALS IK AAN DRINKWATER

DENK, DAN:

zie ik de uitdagingen om voor steeds meer mensen in ons waterland voldoende schoon drinkwater beschikbaar te hebben. En zie ik dat we – dankzij het vernuft van slimme waterwerkers – die uitdaging ongetwijfeld aankunnen!

Naam: Erik Haverkort

Functie: Tweede Kamerlid VVD

Leeftijd: 51

Pak waterkwaliteit nú aan!

Directeur Natuur & Milieu Marjolein Demmers over het recente Rli-rapport, het belang van het tijdig halen van de KRW-doelen, het Impulsprogramma van minister Harbers en de noodzaak van snelle 'no regret'-maatregelen.

Niet overal voldoende water

Managers Roald Leemrijse (WMD) en Rona Vink (Evides Waterbedrijf) over de problemen met waterbeschikbaarheid bij hun drinkwaterbedrijven. **14**

6

Europese Bodemmonitoringswet

Analyse door dr. Inge van Driezum (KWR) van het Commissie-voorstel voor een nieuwe Bodemmonitoringswet. **20**

'Drinkwater voor veel bedrijven van levensbelang'

Hoe belangrijk is drinkwater voor bedrijven en is er een leveringsplicht aan bedrijven? Gertjan Lankhorst, directeur van de Vereniging voor Energie, Milieu en Water (VEMW) geeft het antwoord en pleit voor een industriële watertransitie. **24**

24

Verder in dit nummer

Kort nieuws **4** – Drinkwaterbeeld: Vitens **5** – Den Haag **11**

Duurzaam: Waternet **12** – De drinkwaterplek van Gijs van Nes **18**

Kort nieuws **23** – Achterspiegel **28**

VERKIEZINGSDEBAT WATER

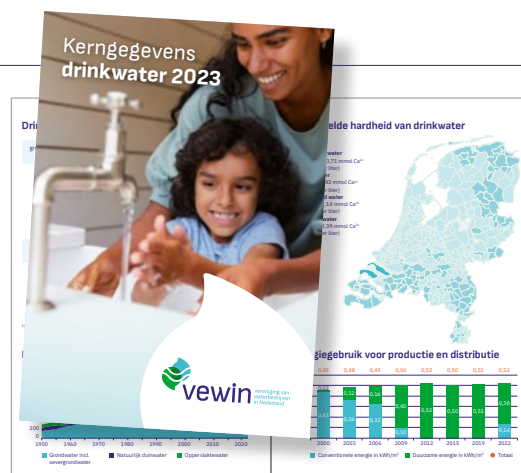
Op 6 november vindt in aanloop naar de Tweede Kamerverkiezingen het verkiezingsdebat Water plaats. Vewin en de Unie van Waterschappen organiseren het verkiezingsdebat in perscentrum Nieuwspoord. Onder leiding van gespreksleider Maarten Bouwhuis gaan deskundigen uit de waterketen en politici met elkaar in debat over actuele waterthema's in Nederland. Aanmelden voor het verkiezingsdebat Water op 6 november kan via deze QR-code.

PUBLICATIE KERNGEGEVENS DRINKWATER 2023 BESCHIKBAAR

In de nieuwe uitgave Kerngegevens drinkwater staat een overzicht van de kerngegevens van de Nederlandse drinkwatersector. Deze bevat transparante informatievoorziening over onder andere de drinkwater-

tarieven, de hardheid van het drinkwater en de drinkwaterwinningen. Kortom, alle up-to-date cijfers over de drinkwatersector overzichtelijk in statistieken, beelden en tabellen.

NATIONALE KRAANWATERDAG 2023

Op woensdag 27 september vond de Nationale Kraanwaterdag plaats, georganiseerd door de tien Nederlandse drinkwaterbedrijven. Kinderen van groep 1 t/m 8 kregen les over waarom kraanwater drinken een gezonde en duurzame keuze is. Op Kraanwaterdag drinken de kinderen alleen kraanwater en leren ze waarom water belangrijk is voor het lichaam. Alle drinkwaterbedrijven en deelnemende partners, zoals JOGG, Gezonde School en het Voedingscentrum, stimuleren basisscholen en kinderopvang om het drinken van kraanwater op te nemen in het beleid.

Water vasthouden door infiltratie als basis voor een duurzame drinkwaterwinning

Vitens werkt hard om ook in de toekomst voldoende drinkwater te kunnen blijven leveren. In Epe wil Vitens na positieve evaluatie van 25 jaar bedrijfsvoering het infiltratiesysteem uitbreiden. Het drinkwaterbedrijf brengt oppervlaktewater dat afstroomt richting de IJssel, terug in het Veluwe watersysteem via infiltratievijvers. Hierbij wordt aan meerdere beleidsdoelen gelijktijdig invulling gegeven: waterberging, natuurontwikkeling, recreatie én drinkwatervoorziening. Dit levert een duurzaam ingepaste drinkwaterwinning op in het Veluwe watersysteem, het grootste zoetwaterreservoir van Nederland.

Directeur Natuur & Milieu Marjolein Demmers over het recente Rli-rapport en het belang van het tijdig halen van de KRW-doelen.

'Urgentie om waterkwaliteit aan te pakken is enorm: nu doorpakken!'

n juni concludeerde de onafhankelijke Raad voor de leefomgeving en infrastructuur (Rli) in haar rapport 'Goed water goed geregeld' dat Nederland de doelen van de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) niet gaat halen. Hoe kijkt de stichting Natuur & Milieu tegen dit onderwerp aan? Directeur Marjolein Demmers over het Impulsprogramma KRW van minister Harbers en de noodzaak van snelle 'no regret'-maatregelen.

Natuur & Milieu was niet verrast door de conclusies van de Rli. Directeur Marjolein Demmers: 'Wij vragen al jaren aandacht voor dit onderwerp en doen zelf sinds 2019 onderzoek naar de waterkwaliteit en biodiversiteit. Daaruit blijkt elk jaar dat het niet goed is gesteld met het Nederlandse water. De overheid kijkt eigenlijk alleen naar de grote oppervlaktewateren, waarvan slechts 1% aan de wettelijke normen van de Kaderrichtlijn Water voldoet. Wij onderzoeken juist de kleinere wateren en daar is de situatie niet veel beter. Dit doen we samen met honderden zeer betrokken burgeronderzoekers. We spreken daarnaast met wetenschappers en andere stakeholders en zien helaas dat de algemene verwachting is dat Nederland de KRW-doelen in 2027 niet gaat halen.'

Geen vooruitgang in waterkwaliteit

'In samenwerking met onder andere het NIOO-KNAW voeren onze burgeronderzoekers binnen het programma 'Vang de watermonsters' voor het vijfde jaar metingen uit in zo'n 3.000 kleine wateren. We zien over de hele linie genomen geen vooruitgang van de waterkwaliteit: slechts zo'n 20% van de kleine wateren kreeg in 2022 een voldoende. Dat is zeer teleurstellend als je beseft dat de Nederlandse overheid al decennia bezig is met kwaliteitsverbetering van het water. We zien dat het onderwerp de afgelopen tijd, mede door het advies van de Rli, wel wat hoger op de bestuursagenda komt, maar dat is volgens ons nog veel te weinig. En we missen de bijbehorende daadkracht. Zo heeft minister Harbers weliswaar een Impulsprogramma opgesteld om het bereiken van de KRW-doelen dichterbij te halen, maar dat is nogal vrijblijvend. Wij denken dat er een strikter en verplichtend bronbeleid moet worden gevoerd. De vervuiling die nog steeds wordt toegevoegd aan ons water door landbouw, industrie en riooloverstorten, moet bij de veroorzaker worden aangepakt. De maatregelen die de minister nu voorstelt, zijn bij lange na niet voldoende om de waterkwaliteit te verbeteren. Terwijl de urgentie inmiddels echt enorm is. Schoon water is van levensbelang voor natuur, biodiversiteit, voor onze gezondheid, maar ook voor ondernemers en bedrijven.'

Landbouwtransitie nodig

'Een grote bron van watervervuiling is de landbouw: bestrijdingsmiddelen, nitraat en fosfaat uit mest. Nederland probeert eigenlijk al decennia het bestaande landbouwsysteem overeind te houden. Terwijl daar een oerwoud aan maatregelen voor nodig is om de milieu-impact nog enigszins te beteugelen. Voor boeren is dit onwerkbaar geworden en tegelijkertijd levert het dus vrijwel geen herstel op van natuur en milieukwaliteit. Dat moet echt structureel anders, met een streng bronbeleid en aanvullend beleid om de boeren te helpen de transitie te maken naar een duurzame, niet-vervuilende en natuurinclusieve landbouw. Er is een aanscherping nodig op het gebied van meststoffen, de normen van de Nitraatrichtlijn zijn niet streng genoeg voor het halen van KRW-doelen voor schoon water. En er moet nu echt werk worden gemaakt van bufferzones tussen landbouwpercelen en wateren, om te voorkomen dat bestrijdingsmiddelen in het aquatisch milieu terechtkomen. Ook de toelatingsnormen voor bestrijdingsmiddelen en de voorwaarden voor lozingsvergunningen moeten worden aangescherpt en geactualiseerd.'

Nu al 'no regret'-maatregelen nemen

Demmers vervolgt: 'We zijn blij dat klimaat, stikstof én water integraal zijn meegenomen in het Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG). Ook is het goed dat er – onder andere door de Ecologische Autoriteit – wordt getoetst of de maatregelen in de gebiedsplannen voldoende zijn om de doelen te bereiken. We maken ons wel zorgen over de planning. Het proces om te komen tot goedgekeurde gebiedsplannen gaat nog flink wat tijd kosten, zeker nu het kabinet demissionair is. En in feite is die tijd er niet meer: de KRW-doelen moeten in 2027 gehaald zijn. Niet zonder reden: de natuur in Nederland staat onder enorme druk. Dat betekent dat je nu al zoveel mogelijk 'no regret'-maatregelen moet nemen en het bronbeleid moet aanscherpen. Generieke maatregelen zoals natuurvriendelijke oevers, ecologisch baggeren en bufferstroken langs landbouwpercelen kun je relatief snel invoeren. En gelukkig is op stikstofgebied nu ook de aanpak van de piekbelasters opgestart.'

A woman with shoulder-length brown hair, wearing a bright blue long-sleeved shirt and black trousers, is sitting on a stone wall in a park. She is looking towards the camera with a slight smile. The background shows green trees and a grassy area with some fallen leaves. A green speech bubble is overlaid on the right side of the image.

**'Toelatingsnormen
bestrijdings-
middelen
aanscherpen en
actualiseren'**

Marjolein Demmers, directeur Natuur & Milieu.

Waarom is het tot nu toe nog niet gelukt om deze problematiek aan te pakken?
Demmers: 'Ten eerste is het lastig om overtredingen vast te stellen, omdat dit in de praktijk bijna alleen bij een 'heterdaadje' kan. Daarnaast zijn wij – mét de Rli – van mening dat de invulling van taken en verantwoordelijkheden onvoldoende is. De bestuurslagen in de regio zijn terughoudend bij het nemen van de relatief pijnlijke maatregelen, terwijl die wel écht nodig zijn. Provincies en waterschappen beschikken over de nodige bevoegdheden, maar maken daar te weinig gebruik van. Uit onderzoek is gebleken dat handhavers na geconstateerde overtredingen soms door bestuurders worden teruggefloten. Een boete wordt dan bijvoorbeeld omgezet in een waarschuwing. Wat ons betreft moet dat een stuk strenger. Ook vinden wij dat de rijksoverheid op het gebied van toezicht en handhaving wel een tandje bij mag zetten.'

Toekomstvisie gewasbescherming 2030

Natuur & Milieu is partij in de Toekomstvisie gewasbescherming 2030, een ander voorbeeld van een dossier waar het halen van de doelen ver uit beeld is geraakt. *Wat moet er volgens u gebeuren om dit vlot te trekken?*
Demmers: 'Allereerst moet er een verbod komen op bestrijdingsmiddelen in grondwaterbeschermingsgebieden en Natura 2000-gebieden en de daarin liggende landbouwpercelen. Op het gebied van duurzaam gebruik van pesticiden bestaat een verplichtende Europese richtlijn (2009/128/EG) die Nederland gewoon niet uitvoert: dat moet nu echt gaan gebeuren.'

Pak niet-toetsbare stoffen aan

'Verder pleiten wij ervoor dat de toelating van bestrijdingsmiddelen met niet-toetsbare stoffen wordt herzien. Je moet daarbij denken aan zeer giftige stoffen die met de huidige meetinstrumenten voor het bepalen van de waterkwaliteit niet detecteerbaar zijn. Onderzoek heeft aangetoond dat deze stoffen verantwoordelijk zijn voor zo'n 90% van de milieuschade door bestrijdingsmiddelen. Dit levert een hele grote blinde vlek op in de monitoring, die snel moet worden aangepakt! We zullen veel kritischer moeten worden op het toelaten van zulke giftige stoffen, én er moeten technieken en apparatuur toegepast of ontwikkeld worden om ze goed te detecteren.'

Beprijzing op basis van toxiciteit

'Ook pleiten wij voor beprijzing van bestrijdingsmiddelen op basis van hun toxiciteit. Daarbij willen we de inkomsten uit dit systeem terugsluizen naar de landbouwsector om hen te steunen in de overgang naar natuurvriendelijkere methoden en middelen. Deze aanpak heeft in Denemarken binnen een paar jaar geleid tot een halvering van de toxiciteit van de totale hoeveelheid gebruikte bestrijdingsmiddelen. Daarmee bevordert je de transitie naar een meer duurzame landbouw.'

'Je komt dan bij de discussie die ook bij het Landbouwakkoord speelde: hoe zorg je ervoor dat er voor de boeren een gezond bedrijfsmodel haalbaar is, dat past binnen de eisen van water, gezondheid en natuur? Dat krijg je onder andere voor elkaar door vergoedingen voor ecosysteemdiensten en de overstap naar andere teelten en een extensiever en natuurinclusiever bedrijfsmodel. Want natuurlijk moeten onze boeren een economisch toekomstperspectief hebben.'

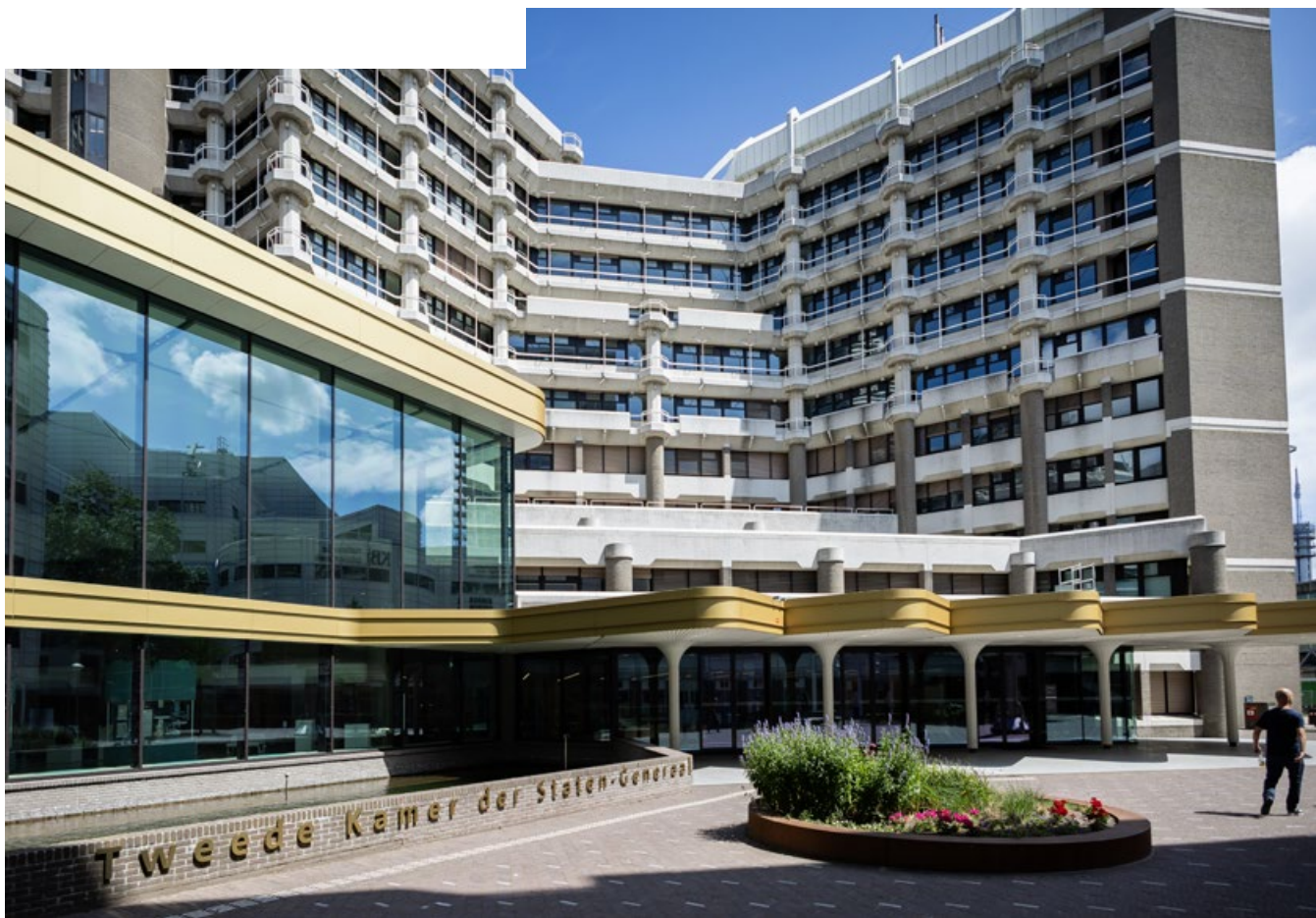
'Wij hoopten dat het kabinet – toen het Landbouwakkoord was afgeketst – zou komen met eigen beleid dat het voor boeren mogelijk maakt om de transitie naar een duurzame landbouw te gaan maken. Door de val van het kabinet komt er ook op dit terrein weer vertraging, terwijl de tijd juist steeds meer dringt.'

Juist nu doorpakken

'Het feit dat er nu verkiezingen aankomen, zorgt sowieso voor vertraging. Maar er kan ook een aantal zaken worden doorgezet. Daarbij kun je denken aan het werk van de provincies en de waterschappen, bijvoorbeeld in het NPLG en rondom de piekbelastersaanpak. Wij vragen de verschillende bestuurslagen daarom nadrukkelijk niet af te wachten tot na de Tweede Kamerverkiezingen en juist nu hun verantwoordelijkheid te pakken.'

'Als dit niet gebeurt, is er grote kans dat we op watergebied afstevenen op een debacle zoals de stikstofcrisis. Er liggen op verschillende terreinen heldere en juridisch afdwingbare regels waaraan Nederland aantoonbaar niet voldoet. De eerste rechtszaak op basis van de KRW is al gestart. Wij verwachten dat dit er veel meer kunnen worden. Daarom roepen wij alle partijen op niet verder af te wachten, maar in actie te komen. We zouden het betreuren als we over tien jaar terugkijken op deze periode en moeten verzuchten: 'Waarom hebben we het zover laten komen?'. De natuur, ons leefmilieu en wij als inwoners van Nederland verdienen beter!'

'Nu doorpakken om waterkwaliteit te verbeteren!'

LOBBY-AGENDA 2023-2024: ZEKERSTELLEN TOEKOMST DRINKWATERVOORZIENING DULDT GEEN UITSTEL!

Jaarlijks publiceert Vewin bij de start van het parlementaire jaar op Prinsjesdag de Lobby-agenda. Nu het kabinet demissionair is, moet met volle kracht worden doorgewerkt aan de toekomst van ons drinkwater. Er is geen tijd te verliezen. Daarom vroeg Vewin deze keer bij de publicatie van haar jaarlijkse Lobby-agenda op Prinsjesdag extra aandacht voor de punten die niet mogen ontbreken in de verkiezingsprogramma's van de verschillende politieke partijen.

Extra productiecapaciteit

Alle tien drinkwaterbedrijven hebben voor 2030 extra productiecapaciteit nodig; een aantal nú al of op zéér korte termijn. Het is helemaal niet zeker dat dit tijdig lukt. Integendeel, drinkwaterbedrijven lopen tegen steeds meer juridische en bestuurlijke belemmeringen aan. Zonder snelle actie van betrokken partijen en in

het bijzonder van de provincies kunnen drinkwaterbedrijven niet aan de tot 2030 stijgende vraag van huishoudens en bedrijven naar drinkwater voldoen.

Vewin en IPO stellen samen met het ministerie van IenW een Actieprogramma beschikbaar drinkwaterbronnen 2023-2030 op. Zij brengen knelpunten in beeld en formuleren oplossingsrichtingen en acties. Deze acties moeten doorwerken in de gebiedsgerichte en provinciale uitwerking van plannen, in lijn met de prioriteit die 'water en bodem sturend' toekent aan de drinkwatervoorziening.

WACC-regelgeving aanpassen

Ook is het zaak de WACC-regelgeving (vermogenskostenvoet) aan te passen, zodat drinkwaterbedrijven noodzakelijke investeringen voor hun productiecapaciteit daadwerkelijk kunnen doen. Naast vergro-

ten van het aanbod is beheersen van de vraag naar drinkwater van belang. Vewin stelt daarom voor de mogelijkheden voor waterbewust bouwen te verruimen.

De kwaliteit van de drinkwaterbronnen is ook een zorgpunt. Deze staat onder toenemende druk en het halen van de waterkwaliteitsdoelen van de Kaderrichtlijn Water in 2027 lijkt nog niet binnen handbereik.

Vewin formuleert de standpunten in nauwe samenspraak met haar leden – de tien Nederlandse drinkwaterbedrijven – en draagt deze uit in Den Haag en Brussel. Een volledig overzicht van de standpunten die in het politieke jaar 2023-2024 op de agenda staan, is te vinden in de Lobby-agenda.

Waternet gecertificeerd voor CO₂- Prestatieladder trede 4

Waternet heeft in juli 2023 als eerste drinkwaterbedrijf in Nederland succesvol de certificering op trede 4 van de CO₂-Prestatieladder afgerond. De CO₂-Prestatieladder is één van de manieren om als waterbedrijf inzicht te krijgen in de CO₂-uitstoot en de daaruit voortvloeiende kosten. En nog belangrijker: Waternet maakt hiermee aantoonbaar dat het flink bezig is om de CO₂-uitstoot van de

gehele bedrijfsvoering terug te dringen. En dus hard werkt om klimaatverandering tegen te gaan.

Het verlagen van de CO₂-uitstoot is goed voor de mens en het milieu. Maar Waternet wil er ook het goede voorbeeld mee geven. Het certificeren voor de CO₂-Prestatieladder is dan ook veelomvat-

tend. Het gaat er niet alleen om wat het bedrijf concreet dóét, maar ook om hoe er intern over wordt gesproken, hoe men elkaar stimuleert en welke stappen het bedrijf zet richting leveranciers en stakeholders. Waternet hoopt en verwacht dat ook de leveranciers en partners waarmee wordt samengewerkt, stappen zetten en duurzamer gaan werken.

De Waterleidingduinen zijn een onderdeel van de bedrijfsvoering dat zeer weinig CO₂ uitstoot.

 waternet
waterschap amstel gooi en vecht
gemeente amsterdam

Programmamanager omgevingsmanagement Roald Leemrijse (WMD): 'Hoe vang je 10 tot 25% groei op?'.

Rona Vink, manager Technologie & Bronnen bij Evides Waterbedrijf: 'Goede kwaliteit oppervlaktewater essentieel voor drinkwatervoorziening'.

Drinkwatersector slaat alarm: nu actie nodig!

Het is niet meer vanzelfsprekend dat er overal in Nederland altijd (drink)water beschikbaar is voor alle toepassingen. Daarom luiden de drinkwaterbedrijven de noodklok. Bijvoorbeeld in Drenthe, waar WMD een vraaggroei van 10 tot 25% moet opvangen, aldus programmamanager omgevingsmanagement Roald Leemrijse. Of in Midden-Zeeland, waar Evides Waterbedrijf volgens manager Technologie & Bronnen Rona Vink na 2030 – als er niets gebeurt – een drinkwatertekort verwacht.

U

it onderzoek en inmiddels ook in de praktijk blijkt dat alle drinkwaterbedrijven de komende jaren meer productiecapaciteit nodig hebben. Bij Waterbedrijf Groningen, Dunea en Vitens is dit zelfs per direct het geval. Ook bij de andere bedrijven zijn er knelpunten, zoals bij WMD in Drenthe en Evides Waterbedrijf in Zuid-Holland en Zeeland. Als er nu geen maatregelen worden genomen, krijgen alle drinkwaterbedrijven te maken met problemen bij het nakomen van de leveringsplicht.

WMD: 'Watervraag in Drenthe groeit zo'n 10%'

Drinkwaterbedrijf WMD in Drenthe houdt rekening met een watervraag die de komende jaren zo'n 10% groeit, aldus programmamanager omgevingsmanagement Roald Leemrijse. 'Bij onze prognoses gaan we uit van historische verbruikscijfers en kijken we naar CBS-cijfers voor de groei van de bevolking en de economie. Dat betekent dat wij vóór 2027 nog 2 miljoen m³ aan vergunningsruimte en capaciteit nodig hebben. Na 2030 gaat het om zo'n 3,5 miljoen m³ extra.'

'Tegelijkertijd moeten de provincies volgens de landelijke Structuurvisie Ondergrond bij de aanwijzing van Aanvullende Strategische Voorraden (ASV's) uitgaan van het 'worst case' Delta-scenario STOOM, met 30% vraagtoename in 2050. Op basis hiervan hebben wij met de provincie Drenthe zogeheten bouwstenen voor de ASV's benoemd. In ons geval gaat het om nog eens 12,5 miljoen m³ water extra, te realiseren via het uitbreiden van vijf bestaande waterwinningen en de ontwikkeling van twee nieuwe. En dat is niet eenvoudig, ook omdat veel beleidsvoornemens nog onzeker zijn.'

‘Meer water vasthouden in het gebied’

Nieuwe yoghurtfabriek

Hij vervolgt: 'Een praktijkvoorbeeld: WMD wil een aanvraag honoreren van een nieuwe yoghurtfabriek, die jaarlijks 900.000 m³ drinkwater nodig heeft. Ook de provincie Drenthe gaat ervan uit dat dit soort economische groei valt binnen de prognoses voor de ASV en werkt dus mee aan het verlenen van de benodigde uitbreidingsvergunningen. Tegelijkertijd vragen wij onze gebruikers zuinig om te gaan met water. Landelijk is er vanuit 'water en bodem sturend' een doelstelling om 20% (drink)water te besparen, omdat we voorzien dat we op termijn niet aan de watervraag kunnen voldoen. Dan is zo'n nieuwe zakelijke aansluiting soms moeilijk uit te leggen.'

Zoeken naar vergunningsruimte

'Bewuster omgaan met het watersysteem en waterbesparing steunen wij van harte. Elke druppel water die je niet produceert, is per definitie duurzamer. WMD kiest er verder voor om al haar winningen klimaatrobust te maken, bijvoorbeeld door het vasthouden van regenwater in onze intrekgebieden. Een voorbeeld is onze winning Assen-Oost, vlak naast een Natura 2000-gebied. In het verleden is een convenant gesloten om van de 5 miljoen m³ vergunningsruimte die we daar hebben, maar de helft te gebruiken om verdroging van de natuur tegen te gaan.'

Meer water vasthouden

'We onderzoeken momenteel of we hier oppervlaktewater, dat nu grotendeels ongebruikt wordt afgevoerd naar de Waddenzee, kunnen vertragen in het watersysteem en na een natuurlijke voorzuivering kunnen infiltreren in de diepe ondergrond. Hiermee verbeteren we de hydrologische condities zoals hogere kweldruk, waardoor de natuurwaarden stijgen en wij de volledige omvang van onze vergunning weer kunnen benutten. We denken dat dit soort concepten in de toekomst vaker worden ingezet in de watertransitie, om het watersysteem klimaatrobust te krijgen. WMD heeft samen met de provincie en de waterschappen een waterbalansstudie uitgevoerd. Daaruit blijkt dat we 80% van de neerslag in deze regio afvoeren, terwijl we maar 7% van de grondwateraanvulling gebruiken voor drinkwater. In het Drentse watersysteem is nog veel te winnen door het beter vasthouden van water.'

Waterkwaliteit onder druk

Waterbeschikbaarheid hangt ook samen met waterkwaliteit. Bij een aantal bronnen moet WMD de zuivering uitbreiden door de aanwezigheid van ongewenste chemische stoffen uit de landbouw en de industrie. 'Dat betekent netto minder productiecapaciteit, omdat voor extra zuivering altijd meer ruimte, energie en proceswater nodig zijn. Nog afgezien van het feit dat het haaks staat op de doelen van de KRW, die streeft naar schonere oppervlakte- en grondwater en minder zuiveren.'

Roald Leemrijse.

Rona Vink.

Evides: 'Concrete tekorten mogelijk al rond 2030'

Rona Vink is als manager Technologie & Bronnen betrokken bij het strategisch beleid op het gebied van waterbeschikbaarheid en waterkwaliteit: 'Wij zien een aantal knelpunten in ons leveringsgebied. Heel concreet dreigt er – als we niets zouden doen – in Midden-Zeeland een drinkwatertekort na 2030. In dit gebied is het grondwater zilt. Wij leveren daarom aan inwoners in Midden-Zeeland al sinds begin 1900 drinkwater, gemaakt van grondwater uit de Brabantse Wal in Noord-Brabant. Evides benut de beschikbare vergunningsruimte daar trouwens niet volledig, vanwege afspraken die gemaakt zijn in een natuurconvenant. We zoeken nu naar aanvullende bronnen voor Midden-Zeeland om de drinkwatervoorziening hier robuuster en klimaatbestendig te maken. Daarbij sluiten we aan op onze bestaande en bewezen infrastructuur.'

Groeiende zuiveringsinspanning

'Evides is voor 90% afhankelijk van oppervlaktewater als bron voor de productie van drinkwater, vooral uit de Maas en het Haringvliet. De kwaliteit hiervan staat behoorlijk onder druk. Dat betekent dat we een grote zuiveringsinspanning moeten doen om drinkwater te maken. Daarom pleiten wij voor een bronnenbeleid waarbij zoveel mogelijk wordt voorkomen dat er verontreiniging in het water terechtkomt, want: 'Wat er niet in komt, hoeft je er ook niet uit te halen'. Wij vragen de overheid dan ook met klem om beleid, vergunningverlening, toezicht en handhaving beter in te zetten. Ook roepen wij bedrijven op om hun verantwoordelijkheid te nemen en te voorkomen dat ongewenste stoffen in het water terechtkomen.'

Lozingsvergunningen niet actueel

'Om de waterkwaliteit van de Maas te verbeteren, maakt Evides samen met andere drinkwaterbedrijven, waterschappen, het ministerie van IenW en Rijkswaterstaat deel uit van het programma Schone Maaswaterketen. We hebben in ons gebied te maken met verouderde lozingsvergunningen voor de industrie en andere bedrijven, waarin de laatste stand van techniek en kennis niet verwerkt zijn. Omdat er steeds nieuwe stoffen met mogelijk toxische eigenschappen bijkomen, is het belangrijk om de lozingsvergunningen actueel te houden. We roepen de overheid daarom ook op om alle lozingsvergunningen tegen het licht te houden en zijn blij dat Rijkswaterstaat hiermee al actief aan de slag is gegaan.'

Watertransitie noodzakelijk

'In de achtergrond van deze concrete knelpunten speelt de noodzaak voor een watertransitie. Het Nederlandse watersysteem loopt echt tegen zijn grenzen aan, als gevolg van de klimaatverandering en de toenemende vraag naar water door de groei van de bevolking en onze economie. Het

is dus hoog tijd om het zoete water dat er is en de neerslag die valt, beter vast te houden. Daarbij is het van belang dat overheden en bedrijven hun rol pakken en hun verantwoordelijkheid nemen. Bijvoorbeeld via uitvoering van 'water en bodem sturend' en het NPLG, en de plannen van drinkwaterbedrijven om te zorgen voor toekomstbestendige drinkwaterlevering.'

Vink vervolgt: 'Voor de leveringszekerheid tot 2030 hebben wij verschillende investeringen gedaan, zoals het aanleggen en uitbreiden van pompstations. Voor de grote uitdagingen na 2030 lopen er verschillende onderzoeken naar het beter benutten van bestaande bronnen en het ontwikkelen van aanvullende bronnen. Hierbij wordt gedacht aan grotere aanvoer van oppervlaktewater uit de Maas via onze spaarbekken, maar ook aan de inzet van lokale bronnen, zoals het Volkerak-Zoommeer.'

Veel omgevingsmanagement

'Bij het uitwerken van de onderzoeken tot concrete plannen is nog veel afstemming nodig. Bijvoorbeeld met de vergunningverleners en stakeholders zoals gemeenten, Rijkswaterstaat, waterschappen, netwerkbeheerders en landeigenaren. Dat omgevingsmanagement gaan we zorgvuldig uitvoeren samen met alle stakeholders en we vragen alle betrokkenen om hun medewerking. Met als uiteindelijk doel: voldoende en schoon drinkwater voor ons allemaal!'

‘Wat er niet in komt, hoeft je er niet uit te halen!’

De drinkwaterplek van... Gijs van Nes

‘Hier zie je waar je het voor doet’

Gijs van Nes (28) is sinds maart 2022 management trainee bij Evides. Na verschillende projecten in Nederland helpt hij nu via non-profitorganisatie VEI (Vitens Evides International) het drinkwaterbedrijf van de Oegandese hoofdstad Kampala om meer grip te krijgen op niet in rekening gebracht water.

Gijs heeft iets met water, maar ook met reizen. En met Afrika. Hij rondde in 2017 zijn bachelor Microbiologie in Leiden af. Voor zijn scriptie onderzocht hij in Zuid-Afrika de gevolgen van klimaatverandering op de waterkwaliteit. Daarna deed hij voor de eindschrijving van zijn master Industrial Ecology aan de TU Delft onderzoek naar duurzaam watermanagement in Mozambique.

Waarom heb jij gekozen voor de watersector?

Gijs: ‘Water is leven; ik vind toegang tot drinkwater dan ook een mensenrecht dat ik iedereen ter wereld gun. Ik zie het als mijn missie om daaraan bij te dragen.’
Gijs volgde tijdens zijn studie verschillende keuzevakken binnen watermanagement, maar wilde per se de drinkwaterkant op. Dus toen er een vacature voor een

management trainee bij Evides vrijkwam, twijfelde hij geen moment. ‘Zeker niet toen ik zag dat Evides deelneemt aan VEI en internationale mogelijkheden biedt.’

‘Mijn traineeship duurt drie jaar, waarin ik kennismaak met alle facetten van ons bedrijf. Zo heb ik eerst een paar maanden op de afdeling Industriewater gewerkt aan drie verschillende opdrachten, waaronder een project over slibhydrolyse. Daarna heb ik op de afdeling Infra als projectleider Duurzaamheid gewerkt aan het efficiënter en duurzamer maken van bestaande processen. En toen kwam deze kans in Oeganda voorbij.’

'Iedereen heeft recht op toegang tot schoon drinkwater'

Wat maakt deze plek voor jou zo bijzonder?

Gijs: 'Ik sta hier bij het Victoriameer, de belangrijkste bron voor de drinkwatervoorziening in dit gebied. Hier besef je waar je het allemaal voor doet. In Afrika is toegang tot schoon en betrouwbaar drinkwater niet voor iedereen vanzelfsprekend. De bevolking van steden zoals Kampala groeit enorm en hele wijken zijn niet aangesloten op het drinkwaternet. Tegelijkertijd is er veel non-revenue water (NRW, ofwel: niet in rekening gebracht water) door lekverlies, schade aan leidingen en illegale aansluitingen. Ik werk hier aan een managementsysteem voor het verzamelen en analyseren van data over NRW. De kennis die ik hierover in Nederland bij Evides heb opgedaan, kan ik meteen toepassen in Kampala. Zo kunnen problemen snel worden opgespoord en opgelost, is er minder NRW en kan er meer drinkwater geleverd worden aan de klanten.'

'Relatie tussen bodem en grondwater sterker vastleggen in Europese Bodemonitoringswet'

Dr. Inge van Driezum, KWR.

Bodem en (grond)water zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Feitelijk gezien begint goed drinkwater dan ook met een schone bodem. Europa kent richtlijnen voor schone lucht en schoon water, maar de bodem kreeg nooit veel aandacht in Brussel. Als onderdeel van de bredere EU-Bodemstrategie moest de Soil Health Law (SHL of Bodemgezondheidswet) daar verandering in brengen. Dit wetsvoorstel is in de onderhandelingen met de lidstaten afgezwakt tot de Bodemmonitoringswet, die de Europese Commissie op 5 juli presenteerde.

Vewin is blij dat de Europese Commissie stappen zet naar een gezonde bodem, omdat die belangrijk is voor de drinkwatervoorziening. De bodemgesteldheid heeft directe invloed op de filteringscapaciteit van de ondergrond, waarmee vervuiling op een natuurlijke manier wordt bestreden. Met een betere bodemkwaliteit kan het water ook beter worden vastgehouden. Hierdoor draagt een gezonde bodem bij aan een goede grondwaterkwaliteit en -kwantiteit.

Brussel leek in de aanloop van de SHL een poging te gaan doen met meer bindende bodemregels te komen, maar in het uiteindelijke voorstel ontbreken harde deadlines voor bodemkwaliteit. In plaats van de geplande Bodemgezondheidswet presenteerde de Commissie op 5 juli een Bodemmonitoringswet, met voor de lidstaten een verplichting om de bodemkwaliteit beter te monitoren

en waar mogelijk te verbeteren. De Europese Commissie geeft aan dat het voorstel moet bijdragen aan bijvoorbeeld de doelen van de Kaderrichtlijn Water (KRW), de Grondwaterrichtlijn en de Nitraatrichtlijn. De Commissie wil in 2050 komen tot een gezonde Europese bodem.

Relatie tussen bodem en grondwater

Volgens Vewin verdient de relatie tussen schoon (grond)water en de bodem een duidelijkere plek in de Bodemmonitoringswet. In een recent rapport stelt onderzoeksinstituut KWR dat de bodemkwaliteit een belangrijke factor is voor een goede grondwaterkwaliteit en voldoende grondwateraanvulling. Grondwater is een essentiële bron van drinkwater in Europa. De link tussen de bodem en het grondwater moet daarom duidelijker worden gedefinieerd en doorwerken in de nieuwe Bodemmonitoringswet.

KWR-onderzoek: koppeling bodem en grondwater ontbreekt

Onderzoeker Inge van Driezum (KWR) vertelt meer over de conclusies van het onderzoek: ‘Van het Europese drinkwater wordt 75% geproduceerd uit grondwater. In een Bodemgezondheidswet (of de vervangende Bodemmonitoringswet) moet daarom een duidelijke koppeling aanwezig zijn tussen bodem en grondwater. Onze belangrijkste conclusie is dat deze link in de nieuwe wetgeving duidelijker gedefinieerd moet worden.’

‘Het is goed dat deze Bodemmonitoringswet, als onderdeel van de EU-Bodemstrategie, verwijst naar belangrijke bestaande richtlijnen, zoals de KRW. Maar het onderwerp ‘grondwater’ wordt nauwelijks genoemd en dat is een gemiste kans. Het nieuwe wetsvoorstel is eigenlijk alleen gericht op het verzamelen van data en bevat geen harde deadlines. Verder zijn de criteria, waaraan een gezonde bodem moet voldoen, vrijblijvend. Er wordt alleen een algemeen doel genoemd: schone bodems in 2050. De lidstaten zijn verplicht om onacceptabele risico’s voor de gezondheid en het milieu door bodemverontreiniging aan te pakken. Ze kunnen daarbij zelf hun inzet bepalen. Omdat aquifers zich niet storen aan nationale grenzen, is het juist belangrijk dat er één Europese wet is en dat de lidstaten niet zelf uiteenlopend beleid kunnen ontwikkelen.’

Key actions nauwelijks gericht op (grond)water

‘Een onderdeel van de oorspronkelijke Bodemgezondheidswet waren acht ‘key actions’: actievoorstellen, afgeleid uit de EU-Bodemstrategie. Deze gaan deels over water, zoals de ‘key action on clean water’. In de Bodemmonitoringswet ontbreken deze kernacties. Ook blijft de link tussen bodem en grondwater sterk onderbelicht, net als trouwens in de Bodemstrategie. De aandacht lijkt alleen uit te gaan naar water aan de oppervlakte en in de ondiepe bodem, niet naar het diepere grondwater.’

Dr. Inge van Driezum, KWR.

‘Bodemmonitoringswet is eerste stap, maar we zijn er nog lang niet’

Best practices

Van Driezum vervolgt: ‘Een andere conclusie van ons onderzoek is dat de Bodemmonitoringswet niet verwijst naar concrete maatregelen. Dat is jammer, want er zijn voorbeelden van gebiedsspecifieke best practices waar men erin slaagt de bodem schoner te maken. Zo had een project van WML in Zuid-Limburg, waarbij in nauwe samenwerking met de boeren in het gebied is gekeken naar andere landbouwmethoden en minder gebruik van kunstmest en bestrijdingsmiddelen, zeer positieve gevolgen voor de bodemgezondheid en het grondwater. Wel verplicht de wet de lidstaten om zogeheten ‘soil districts’ in te stellen. Hierdoor zijn regionale of lokale maatregelen wellicht beter over te nemen, omdat de omstandigheden tussen gelijksoortige soil districts redelijk overeenkomen. Maar het mag allemaal wel wat ambitieuzer.’

Wat zou het optimale grondbeleid zijn ten aanzien van grondwater?

Van Driezum: ‘Een bodem is gezond wanneer hij zich in een goede chemische, biologische en fysieke toestand bevindt. Uitgaande van de ideale situatie van een niet-vervuilde bodem, zou je als eerste moeten bepalen dat wat schoon is, niet vuil mag worden. Daarnaast moet vastliggen dat de ondergrond voldoende infiltratiecapaciteit moet hebben om het grondwater aan te vullen. De bodem moet verder voldoende microbiële activiteit hebben om een gezond en robuust ecosysteem te vormen met een eigen reinigend vermogen. Voor de grondwaterkwaliteit zijn actuele streef- en interventiewaarden nodig van ongewenste stoffen.’

Door toenemende verzilting, verontreiniging, inklinking, uitdroging en door verlies van organische stoffen en biodiversiteit staat de kwaliteit van de Europese bodem onder grote druk. Ruim 60% van de Europese bodems is er slecht aan toe. Het Europees Milieuagentschap heeft 2,8 miljoen plekken aangewezen waar de bodem ernstig vervuild is. Uit onderzoek blijkt dat in veel gebieden de bodemgesteldheid alleen maar verder achteruitgaat. De Europese Commissie schat de schade daarvan op 50 miljard euro per jaar.

De bodem is belangrijk voor klimaat, biodiversiteit en volksgezondheid, en daarmee voor vrijwel alle facetten van ons dagelijks leven. Een goede bodemgesteldheid is belangrijk voor de drinkwatervoorziening en grondwater is een essentiële bron van drinkwater in Europa. Daarom moet de link tussen de bodem en het grondwater duidelijker worden gedefinieerd en doorwerken in de Bodemmonitoringswet.

DROOGTE 2023: GEEN KNELPUNTEN

De droogte had in de zomer van 2023 geen impact op de drinkwatervoorziening. Van half mei tot en met eind juni was wel een lange droge en warme

periode. De waterpartners hebben de droogtesituatie continu gemonitord en de actuele stand van zaken tweewekelijks via de online Droogtemonitor

gedeeld. De drinkwaterbedrijven zagen in deze periode een verhoogde watervraag, maar de situatie was de gehele periode goed beheersbaar.

VOOR- EN NADELEN VAN WATER-HERGEBRUIK IN NIEUWBOUW

Ingenieursbureau Witteveen+Bos heeft onlangs in opdracht van de ministeries van BZK en IenW een onderzoek uitgevoerd naar de voor- en nadelen van het gebruik van hemelwater en grijswater in woningen. Dit in verband met het mogelijk verplicht stellen van het gebruik van deze soorten water bij nieuwbouw. Het onderzoek laat zien dat er een flinke besparing op drinkwater mogelijk is door het treffen van technische voorzieningen in woningen, maar dat deze gepaard gaan met risico's voor de volksgezondheid.

'Levering drinkwater voor veel bedrijven van levensbelang'

Gert-Jan Lankhorst, voorzitter VEMW.

Capaciteitsgebrek maakt het honoreren van aanvragen van zakelijke klanten voor het leveren van drinkwater in bepaalde delen van het land steeds moeilijker – en soms zelfs onmogelijk. Hoe belangrijk is drinkwater voor bedrijven? Gertjan Lankhorst van de Vereniging voor Energie, Milieu en Water (VEMW) geeft het antwoord.

Woorzitter Gertjan Lankhorst van het kenniscentrum en de belangenbehartiger voor de zakelijke elektriciteit-, gas- en waterafnemers in Nederland VEMW (Koninklijke Vereniging voor Energie, Milieu en Water) vindt er geen doekjes om: *‘Voor veel bedrijven is water van drinkwaterkwaliteit van levensbelang voor vitale productieprocessen en de bedrijfsvoering. Denk aan de voedingsmiddelenindustrie, maar ook de chemie en de farmaceutische bedrijven. Sommige bedrijven hebben hiervoor eigen bronnen, maar de meeste zijn afhankelijk van levering door de drinkwaterbedrijven.’*

‘We zien dat het – parallel met de problemen in de gas- en de elektriciteitssectoren – in sommige delen van ons land door capaciteitsgebrek moeilijker wordt voor bedrijven om een aansluiting op het openbare drinkwaternet te krijgen. Uiteraard moet je bij schaarste prioriteiten stellen, maar als de overheid dan zou zeggen: ‘Schakel als eerste de industrie maar af’, vinden wij dat te kort door de bocht. Veel bedrijven vervullen een cruciale rol bij de productie van eerste levensbehoeften, zoals voedsel, dranken, brandstoffen en medicijnen. Heel veel producten kunnen niet worden gemaakt zonder water van zeer goede kwaliteit. Dat neemt niet weg dat bedrijven steeds efficiënter met drinkwater omgaan. Het grondwatergebruik is sinds 2003 bijna gehalveerd en het leidingwatergebruik is in 2021 ongeveer gelijk aan het gebruik van tien jaar geleden, tijdens de economische crisis.’

Leveringsplicht ook voor bedrijven

Vewin maakt zich zorgen over de mogelijke gevolgen van een veranderende interpretatie voor de invulling van de zorgplicht door overheden voor de drinkwatervoorziening aan bedrijven die drinkwater nodig hebben. *Hoe kijkt VEMW hier tegenaan?* Lankhorst: ‘De waterafhankelijke sectoren zijn samen verantwoordelijk voor zo’n 16% van de nationale economie, dus wij vinden het zeer zorgelijk als daar onvoldoende drinkwater voor beschikbaar zou zijn. Op basis van Europese regelgeving zijn de levensmiddelen- en de geneesmiddelenindustrie verplicht drinkwaterkwaliteit te gebruiken. Wij zijn dan ook blij met het standpunt van Vewin dat de wettelijke zorgplicht onder de Nederlandse Drinkwaterwet onverkort geldt voor levering aan bedrijven.’

‘Tegelijkertijd zien wij ook dat we in ons land tegen grenzen aanlopen en dat niet alles overal meer kan. We zullen dus met alle betrokkenen naar oplossingen moeten zoeken. In de VEMW Watervisie, die wij in juni 2023 hebben aangeboden aan het ministerie van IenW, onderscheiden we een aantal oplossingsrichtingen, zowel aan de vraag- als aan de aanbodzijde. Zo zullen overheid en de drinkwaterbedrijven ervoor moeten zorgen dat ook op de lange termijn voldoende goede bronnen beschikbaar zijn voor de drinkwatervoorziening.’

‘Water is echt van levensbelang voor veel bedrijven’

Leveringsplicht aan bedrijven

‘Industriële watertransitie: van lineair naar circulair’

Routekaart

Lankhorst vervolgt: ‘Een belangrijke taak ligt bij de industrie zelf: bedrijfsprocessen efficiënter maken, waterkringlopen sluiten en meer circulair omgaan met water, bijvoorbeeld door hergebruik van afvalwater. Het begint dus met bewustzijn over het belang van zuinig omgaan met de vitale en kostbare grondstof die water is. De VEMW Watervisie bevat een Routekaart industriële watertransitie, gericht op een besparing van 20% in 2035. Op langere termijn willen we volledig zelfvoorzienend zijn, bijvoor-

beeld door middel van circulariteit. Met dit verhaal gaan wij ‘de boer op’ naar onze leden. Dat doen we overigens in nauwe samenwerking met de brancheverenigingen voor chemie, metaal, papier, levensmiddelen en brandstoffen. In grote lijnen bestaat onze aanpak uit de volgende onderdelen: het opstellen van een waterprofiel, het maken van een waterrisico assessment, het ontwikkelen van een watervisie en -plan en uiteraard: het uitvoeren van de plannen. Dit gebeurt op drie niveaus: per bedrijf, per regio en per keten.’

‘Wat we goed willen borgen in onze industriële watertransitie, is het partnership met de drinkwaterbedrijven. Communicatie is daarbij van het grootste belang: we willen immers zoveel mogelijk bedrijven bereiken. Er is al veel aandacht voor dit onderwerp, nu is het zaak om de ‘sense of urgency’ vast te houden en in actie te komen. We hebben het volste vertrouwen dat we de gestelde doelen tijdig gaan halen, zeker de eerste stap in 2035. Voor de jaren daarna – op weg naar volledige circulariteit – zullen we wel alle zeilen moeten bijzetten.’

Hergebruik effluent

Een van de oplossingsrichtingen in de industriële watertransitie is het hergebruik van effluent, afvalwater uit riool- of afvalwaterzuiveringsinstallaties. Lankhorst: ‘Daarvoor zal nog de nodige kennis moeten worden ontwikkeld, dus ook hier zoeken we nadrukkelijk de samenwerking met partners uit de drinkwatersector, de waterschappen en de wetenschap. We hebben hierbij allemaal een gemeenschappelijk belang. Water is van levensbelang en er is maar een relatief kleine en vooral eindige hoeveelheid zoet water beschikbaar voor al het leven op aarde. Daar moeten we dus zuinig mee omgaan.’

‘KRW-doelen moeten gehaald worden’

Gert-Jan Lankhorst.

Hoe kijkt de VEMW aan tegen het halen van de KRW-doelen?

Lankhorst: 'Dat is eenvoudig: die doelen moeten we halen, in het belang van de drinkwatervoorziening, maar ook van de landbouw en de industrie. Wij maken ons zorgen over de kwaliteit van het oppervlakte- en grondwater, maar ook over de temperatuur ervan. Samen met VNO-NCW en anderen werken wij aan een actieprogramma om de KRW-doelen binnen

bereik te krijgen. Zo valt veel winst te behalen met het actualiseren van lozingsvergunningen. Maar het gaat ook om het creëren van bewustwording bij bedrijven en hen informeren over de mogelijke gevolgen van het niet tijdig halen van de KRW-doelen. De grote bedrijven zijn zich hier al van bewust, maar dat geldt niet voor alle middelgrote en kleinere bedrijven. We hopen dat onze Routekaart hieraan zal bijdragen.'

Over VEMW

VEMW is het kenniscentrum en de belangenbehartiger voor kleine, middelgrote en grote zakelijke elektriciteit-, gas- en waterafnemers in Nederland. VEMW komt op voor de belangen van deze organisaties waar het gaat om zakelijk gebruik van energie en water in Nederland en in de Europese Unie. Het ledenbestand wordt gevormd door industriële bedrijven uit vele sectoren, organisaties uit de zorgsector en gebouwde omgeving en producenten en adviseurs op het gebied van energie- en watergebruik.

Meer info: www.vemw.nl

COLOFON

Waterspiegel is een periodieke uitgave van Vewin, de Vereniging van waterbedrijven in Nederland. Waterspiegel brengt nieuws, achtergronden en opinies uit de wereld van (drink)water en aanverwante sectoren.

WWW.VEWIN.NL

HOOFDREDACTEUR

Madelon Vink, vink@vewin.nl

REDACTIE

Arjen Frentz, Hans de Groene, Madelon Vink, Patricia van der Linden, Noortje van Zijl, Philip Reedijk
redactiewaterspiegel@vewin.nl

INTERVIEWS EN EINDREDACTIE

Philip Reedijk

FOTOGRAFIE EN ILLUSTRATIES

Maas Communicatie/Tom Pilzecker, ANP, Michelle Muus, Vewin, Shutterstock.

ABONNEMENTEN

Waterspiegel wordt gratis toegezonden aan mensen die beroepsmatig betrokken zijn bij de watersector. Adreswijzigingen sturen naar info@vewin.nl. Verzoeken om een abonnement zijn ter beoordeling van de hoofdredactie: redactiewaterspiegel@vewin.nl.

Artikelen uit deze uitgave mogen worden overgenomen na toestemming van de uitgever. De gebruikte foto's zijn bedoeld als illustratie en hoeven niet de beschreven situatie letterlijk weer te geven. De redactie heeft zijn uiterste best gedaan om alle copyright-houders van gebruikt beeldmateriaal op te sporen. Indien u meent dat u rechthebbende bent, kunt u zich bij ons melden.

Waterspiegel wordt verzonden in een seal van biofolie. Deze mat-transparante folie is binnen 90 dagen volledig composteerbaar en mag dus in de GFT-bak. Biofolie is gemaakt van de reststoffen van maaisproducten en aardappelzetmeel.

UITGEVER

Philip Reedijk, Maas Communicatie
Maaskade 38, 3071 NB Rotterdam,
010 – 404 80 41,
www.maascommunicatie.nl

Prioriteit voor drinkwater bij aanpak stikstof

Zonder snelle actie van overheden kunnen drinkwaterbedrijven over enkele jaren niet aan de stijgende vraag naar drinkwater voldoen. Drinkwaterbedrijven moeten ruimte krijgen om hun productiecapaciteit uit te breiden. Het vervallen van de bouwvrijstelling voor drinkwaterprojecten in de stikstofaanpak heeft enorme impact voor drinkwaterbedrijven. Hierdoor dreigen kostenstijgingen en vertragingen, en zelfs uitstel van uitvoeringsprojecten. Dit leidt tot risico's voor de leveringszekerheid van drinkwater. Vewin pleit voor het geven van voorrang aan de uitvoering van drinkwaterprojecten in de stikstofaanpak.